

Sygn. akt VIII Gz 423/17

POSTANOWIENIE

(...) października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Górnik (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

o zapłatę

w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2017r., sygn. akt XI GC 753/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych. W uzasadnieniu wskazano, iż Strona pozwana wniosła apelację od wyroku z dnia 11 lipca 2017r. Wraz z apelacją pozwana złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. W uzasadnieniu wskazała, iż boryka się z problemem odzyskania wierzytelności od kontrahentów, którzy nie rozliczyli się za wykonane roboty, a brak terminowych płatności spowodował zachwianie finansowe pozwanej spółki.

Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych nie zasługiwał w ocenie Sądu Rejonowego na uwzględnienie. Zgodnie z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Samo wskazanie przez stronę pozwaną na jej trudną sytuację finansową nie jest wystarczające, ponieważ do zwolnienia nie jest konieczne wykazanie, że strona miała stratę, mniejszy przychód w poprzednim roku, czy nie ma środków na koncie czy w kasie, ale że w ogóle nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Pozwana na poparcie swojego wniosku nie przedstawiła żadnych dokumentów, które umożliwiłyby uwzględnienie wniosku i zwolnienie pozwanej od kosztów sądowych. Nie ma również żadnych informacji o upadłości pozwanej spółki czy zawieszeniu działalności, co byłoby obiektywnym dowodem na brak dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Skoro spółka funkcjonuje, oznacza to że jest w stanie regulować zobowiązania i ponosić koszty działalności, do czego również zalicza się prowadzenie spraw sądowych.

Zażalenie na powyższe złożył pozwany wskazując na błąd w ustaleniach faktycznych poczyniony przez Sąd I instancji, polegający na przyjęciu, że pozwany posiada środki pieniężne oraz na naruszenie art. 101 ust. 1 ustawy o kosztach

sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy pozwany wykazał, że nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się oczywiście nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398) sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Brzmienie powołanego przepisu wskazuje, iż w celu uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych osoba prawna musi udowodnić, iż nie ma dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych. Należy przez to rozumieć, iż nie wystarczy złożenie przez organ takiej osoby odpowiedniego oświadczenia o braku takich środków, ale konieczne jest udowodnienie tej okoliczności.

Osoba prawna może wykazywać, iż nie posiada dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych wszelkimi dostępnymi dowodami, w szczególności dowodami z dokumentów. Nie przedstawienie dowodów, wykazujących brak środków na pokrycie kosztów sądowych stanowi podstawę oddalenia wniosku jako nieudowodnionego (por. K. Gonera, Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wydanie 1, rok 2006, komentarz do art. 103, s. 372 - 375).

Aby móc skutecznie skorzystać z dobrodziejstwa zwolnienia od kosztów postępowania sądowego pozwana winna przedstawić Sądowi fakty, świadczące o zasadności złożonego przez nią wniosku oraz udowodnić te fakty w stopniu pozwalającym na przyznanie zwolnienia. Obowiązek udowodnienia faktu braku dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych, spoczywa na stronie.

W ocenie Sądu pozwana nie wykazała braku środków finansowych na pokrycie kosztów sądowych związanych. Nieprzedłożenie przez pozwaną jakichkolwiek dokumentów księgowych czy podatkowych, spowodował, iż brak było jakichkolwiek danych, dotyczących tego, czy i jakie dochody pozwana spółka osiągnęła i w jaki sposób rozdysponowała uzyskanym przychodem. Pozwana nie podała też danych dotyczących sposobu obracania środkami finansowymi, zgromadzonymi w kasie i na rachunkach bankowych. Wniosek pozwanej, z wysoce ogólnikowym określeniem, że nie może ponieść kosztów sądowych, nie może być potraktowany jako „wykazanie”, o którym mowa w cytowanym wyżej przepisie. Słusznie więc Sąd I instancji uznał, iż pozwana nie spełniła przesłanek do zwolnienia od kosztów sądowych.

Należy ponadto wskazać, iż z treści przepisu art. 103 ustawy o kosztach wynika wprost, że to na stronie ubiegającej się o przyznanie zwolnienia od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania sądowego, spoczywa ciężar wykazania zasadności złożonego wniosku, zaś przewidziana w art. 109 tejże ustawy możliwość zarządzenia przez Sąd dochodzenia celem ustalenia rzeczywistego stanu majątkowego wnioskodawcy ma charakter fakultatywny, albowiem przepis ten jedynie przewiduje możliwość wszczęcia takiego dochodzenia w sytuacji, gdy na podstawie okoliczności sprawy lub oświadczeń strony przeciwnej Sąd powziął wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego strony wnioskującej o przyznanie zwolnienia. Natomiast w sytuacji, gdy brak jest jakichkolwiek informacji o aktualnej sytuacji finansowej pozwanej spółki nie można mówić o wątpliwościach co do niej. Dochodzenie sądowe nie może bowiem zastąpić dowodu, którego prawidłowego przeprowadzenia wymaga przepis art. 103 ustawy o kosztach (por. orzeczn. Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1935 r., C.II. (...), (...) 1936, Nr 2, str. 216, z dnia 25 stycznia 1937 r., C.II. (...), (...) 1937, nr 2, str. 170, z dnia 19 sierpnia 1937 r., C.II. 430/37, (...) 1937, nr 4, poz. 345). Należy także wyraźnie zaznaczyć, iż również w treści zażalenia pozwana nie wskazuje na jakiegokolwiek okoliczności dotyczące jej sytuacji majątkowej.

Uwzględniając powyższe rozważania, a przede wszystkim fakt, iż pozwana nie uzasadniła złożonego wniosku w sposób pozwalający na dokonanie oceny jej sytuacji majątkowej, a jedynie oświadczyła o braku środków na pokrycie kosztów sądowych, Sąd prawidłowo uznał, że oświadczenie, złożone przez pozwaną nie może stanowić dostatecznej podstawy

do uwzględnienia wniosku o zwolnienie pozwanej od ponoszenia kosztów sądowych. Nie daje nadto podstaw do wszczęcia dochodzenia albowiem brak jest danych, które mogłyby podlegać w takim dochodzeniu weryfikacji. Wobec braku twierdzeń i dowodów w najmniejszym choćby zakresie, polemika skarżącego z orzeczeniem Sądu Rejonowego ma charakter jedynie teoretyczny i nie odnosi się do merytorycznego rozstrzygnięcia. Tym samym orzeczenie Sądu i instancji jest prawidłowe.

Konsekwencją poczynionych rozważań i oceny, że zażalenie jest bezzasadne, na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. orzeczono o jego oddaleniu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. Z (...) (...)